

KOMUNIKASYON at PANANALIKSIK

sa Wika at Kulturang Pilipino

**(Batayang Aklat sa Filipino Senior High School)
ALINSUNOD SA K TO 12 KURIKULUM**

ROMEO P. GONZALVO JR., M.A.F.

Nilalaman

Panimula.....	iii
---------------	-----

Kabanata

1	TUNGO SA MABISANG KOMUNIKASYON.....	1
Aralin 1.	Ang Ebolusyon ng Pangwika	3
	Pinag-ugatan ng Wika	4
	Ang mga Pangunahing Angkan ng Wika	6
	Ang Lahing Malayo-Polinesyo at ang mga Wika sa Pilipinas	11
	Pagsasanay 1.1	15
Aralin 2.	Ang mga Konseptong Pangwika.....	19
	Kahulugan ng Wika	19
	Katangian ng Wika.....	20
	Kahalagahan ng Wika	21
	Kapangyarihan ng Wika	21
	Antas ng Wika	22
	Barayti ng Wika	24
	Tungkulin ng Wika	25
	Ang mga Dapat Isaalang-alang sa Paggamit ng Wika	27
	Pagsasanay 1.2	29
Aralin 3.	Sining ng Komunikasyon.....	33
	Ang Komunikasyon.....	34
	May Dalawang Uri ng Komunikasyon.....	36
	Anim na Kasanayan sa Komunikasyon.....	36
	Apat na Paraan ng Pagpapahayag sa Pakikipagtalastasan	37
	Pagsasanay 1.3	39
Aralin 4.	Masing na Pakikinig.....	51
	“Ang Masing na Pakikinig” ni <i>Romeo P. Gonzalvo, Jr.</i>	52
	Pagsasanay 1.4	55
	“Ang Babaeng Kumakain ng Salita” ni <i>Virgilio S. Almario</i>	56
	“Ang Pangarap ng Pangit na Prinsesa” Halaw mula sa kuwento ng bansang India Salin ni <i>Elynia S. Mabanglo</i>	56

Aralin 5. Masining na Pagsasalita.....	65
"Ang Masining na Pakikinig' ni <i>Romeo P. Gonzalvo, Jr.</i>	66
Pagsasanay 1.5.....	69
Aralin 6. Masining na Pagbasa.....	73
Bakit Ba Tayo Nagbabasa?.....	74
SALMO 120.....	75
PSALM 120.....	76
May Iba't Ibang Uri ng Pagbasa.....	77
Pagsasanay 1.6.....	79
Aralin 7. Masining na Pagsulat.....	89
"Ang Masining na Pagsulat" ni <i>Romeo P. Gonzalvo Jr.</i>	90
Kahalagahan ng Pagsulat.....	90
Dalawang Uri ng Pagsulat.....	91
Mga Dapat Tandaan sa Isang Masining na Pagsulat.....	91
"Kung si Kristo Tinukso ng Demonyo" ni <i>Joey Arrogante</i>	93
Pagsasanay 1.7.....	95
"Hanggang Kailan " ni <i>Mheong</i>	95
2 WIKANG PAMBANSA/WIKANG PANTURO.....	99
Aralin 8. Ang nga Naganap na Pagbabago sa Alfabetong Filipino.....	101
Kaligiran ng Pag-aaral.....	101
Ang Pinagmulan ng Alfabetong Romano.....	102
Simula ng Pag-unlad ng Sistema ng Pagsulat.....	102
Mula Alibata, Naging Alfabetong Romano, naging Abakada, Ngayo'y Naragdagan Pa.....	103
Ang Alibata.....	104
Ang Palabaybayan.....	106
Ang Abakadang Pilipino.....	106
Mga Ponemang Katinig ng Abakada.....	107
Ang Alfabetong Filipino 1976.....	108
Amalgamasyong Ganap.....	110
Pamamaraang Unibersal.....	110
Ang Makabagong Alfabetong Filipino.....	112
Resulta ng Ginawang Pag-aaral.....	117
Pagsasanay 2.1.....	119
Aralin 9. Kasaysayan ng Wikang Pambansa.....	127
Saligang Batas ng Biak-na-Bato (1896).....	127
Pagsasanay 2.2.....	135

Aralin 10. Kasaysayan sa Pagpapalawak	
ng Wikang Pambansa	137
Introduksyon Ayon sa 1987 Konstitusyon:	137
Historikal na Perspektib sa Leksikal	
na Pagpapaunlad	138
Panahon ng Katutubo	138
Panahon ng Kastila	140
Panahon ng Amerikano	142
Panahon ng Hapon	143
Kasalukuyang Panahon	144
Mga Pasimuno sa Pagpapaunlad	144
Prinsipyo at Paniniwala	145
<i>Tagalog Word Inventors</i> (Mga imbentor	
ng salitang Tagalog)	145
<i>Tagalog Word Alchemist</i> . (Mga Salamangkero	
sa Wikang Tagalog)	146
Pamamaraang Unibersal ni Emesto Constantino	146
Paglalagom	146
Pagsasanay 2.3	147
Aralin 11. Ang 2016 Ortograpiyang Pambansa	161
Pantig at Palapantigan	162
Pagbaybay na Pasalita	165
Pagbaybay na Pasulat	167
Gamit ng Walong Bagong Titik.	167
Bagong Hiram na Salita	168
Lumang Salitang Espanyol	168
Di Binabagong Bagong Hiram	168
Problema sa C, Ñ, Q, X.	168
Panghihiram Gamit ang 8 Bagong Titik	169
Eksperimento sa Ingles.	169
Espanyol Muna, Bago Ingles	170
Ingat sa "Siyókoy."	170
Eksperimento sa Espanyol	171
Gamit ng Espanyol na Y	172
Kaso ng Binibigkas na H sa Hiram	
sa Espanyol	172
Gamit ng J	173
Kasong Kambal-Patinig	173
Unang Kataliwasan	174
Ikalawang Kataliwasan	175
Ikatlong Kataliwasan	175
Ikaapat na Kataliwasan	175
Malalakas na Patinig	176

Kambal-Katinig at Digrapong SK, ST, SH, KT.....	176
Pasók ang SK, ST	176
Waláng KT.....	176
Digrapong CH at SH.....	177
May SH ang Ibaloy.....	177
May TH at KH ang Mëranaw	177
Palitang E/I at O/U.....	178
Disiplina sa Pagbigkas ng E/I at O/U.....	179
Senyas sa Espanyol o sa Ingles	179
Kapag Nagbago ang Katinig	179
Epekto ng Hulapi.....	180
Kailan Di Nagpapalit	180
Kapag Bago ang Kahulugan.....	181
Huwag Baguhin ang Dobleng O.	181
Pagpapalit ng "D" tungo sa "R"	181
Kasong Din/Rin, Daw/Raw	182
"D" Kahit Kasunod ng Patinig	182
Kailan "NG" at Kailan "NANG".....	183
Mga Gamit ng "Nang"	183
Ingatan ang Pinagdikit na "na" at "ang".	184
Pagbalik sa mga Tuldik.....	184
Isang Anyo, Iba-Ibang Bigkas.	184
Dagdag na Gamit ng Pahilis.	185
Pahilis sa Mahabàng Salita.	185
"Ma-" na May Pahilis.....	185
Dagdag na Gamit ng Pakupya.	186
Tuldik Patuldok.	186
Kung Hahanapin sa Computer.	187
Mga Wastong Gamit ng Gitling.....	188
Sa Inuulit na Salita.	188
Sa Isahang Pantig na Tunog.	189
Sa Paghihiwalay ng Katinig at Patinig.	189
Sa Pinabigat na Pantig	189
Sa Bagong Tambalan.....	190
Iwasan ang "Bigyan-"	190
Tambalan ang "Punongkahoy"	190
Sa Pasulat na Oras	190
Sa Kasunod ng "De"	191
Sa Kasunod ng "Di"	191
Sa Apelyido	191
Sa Pagsaklaw ng Panahon.	191
Pagsasanay 2.4	193

3 WIKA, WIKANG FILIPINO AT SITWASYONG PANGWIKA SA PILIPINAS

Aralin 12. Ang Pagkatuto ng Wika	199
(Mga Sitwasyong Pangwika sa Pilipinas)	

Teorya sa Pagkatuto ng Wika.....	202
Teoryang Behaviorist.....	202
Teoryang Innative	202
Teoryang Kognitibo	202
Teoryang Makatao	202
Mga Simulain sa Pagkatuto ng Wika	202
Pagsasanay 3.1	203
Tsart ng Pagpapakahulugan ng Salita sa Iba't Ibang Pangunahing Wika ng Bansa	205
Aralin 13. Liham ni Wikang Filipino kay Ate Kasaysayan	211
(Mga Sitwasyong Pangwika sa Pilipinas)	
Pagsasanay 3.2	215
Aralin 14. Ang Filipino at Kamalayang Pambansa	221
(Mga Sitwasyong Pangwika sa Pilipinas)	
Paghahanap sa Sarili.....	222
Pagsasanay 3.3	225
Aralin 15. Ang Wikang Filipino Sa Paglinang ng Fanksyunal Literasi Tungo sa Globalisasyon.....	231
(Mga Sitwasyong Pangwika sa Pilipinas)	
Wika Bilang Instrumento sa Lakbayin.....	232
Pagsasanay 3.4	237
Aralin 16. Naghahanap ng Isang Wikang Naghahanap ng Pangalan ang Isang Bantang Naghahanap ng Isang Wika	243
(Mga Sitwasyong Pangwika sa Pilipinas)	
Pagsasanay 3.5	249
Aralin 17. Introduksyon sa Pananaliksik sa Wika at Kulturang Pilipino.....	255
(Ang Panahunang Papel).....	256
Pagsasanay 3.6.....	269
Rubriks	271
Sanggunian	283